

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**DE LEGE. ET OBITER DE LIBERTATE CHRISTIANA
ASERTIONES THEOLOGICAE, AD PROMOVENDAM
studiorum renouationem Anni 1573. in disputationem
proposenda in Archiepiscopali Collegio Societatis ...**

**Broich, Willem von dem
Lupsius, Johann**

Moguntiae, 1573

Euangelium quid contineat & quæ libertas Christiana. Cap. 18.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46889)

spertes, sed obedientiam quam noua exigit exactissimam, animi uidelicet recessus abilitissimos omnes, non manum tantum, comprimens, difficultatis eam multo plus habere, quam veterem: dico autem virtutibus destituito; alioqui, mandata eius graua non sunt, amantissimi scilicet, ut inquit D. August. fortis enim, ut mors, dilectio.

Euangelium quid contineat & quæ libertas Christiana. Cap. 18.

181. **PROPTEREA** enim lex perfecta libertatis dicitur, quod, instinctu spiritus sui diffundentis charitatem in corda nostra Deus suauiter quo uoluerit sequentes ducit, non repugnantes trahit.
182. **NON** ergo quod uiuentibus sub Euangelio liceat, quod libeat, aut quod nulla sint omnino precepta de officijs iusticiæ Christianæ, dicta libertatis lex credenda est.
183. **QUANQUAM** diffidendum non est, ea etiam ex parte libertatem ei ascribi, quod Iudicialium & ceremonialium preceptorum pene innumerabilium veteris legis iugo sublato, non nisi necessaria plane exigat; cetera arbitrio cuiusq; nostrum, & maxime palatiorum, quibus obedientiam præcipit deferamus, committens.
184. **NECESSARIA** planè sunt, sine quibus aut haberi gratia, aut retineri non potest.
185. **HABERI** lege communi non potest sine sacramentis; siue quod ita Deo uisum est, siue quod cum omnis gratia de plenitudine uerbi caro facti in nos deriuetur, per aliquos sensibus subiecta id fieri debeat.
186. **RETINERI** non potest, sine actionibus dono gratiæ congruentibus, & necessaria quadam consequentia ex ea profluentibus: minime autem, cum repugnantibus. Quæ enim participatio iustitiæ cum iniquitate? aut quæ societas luci ad tenebras? quæ autem conuersio Christi ad Belial?
187. **IGITUR** homini Christiano neq; à præceptis sacramentorum, neq; à præceptis iustitiæ discedere licere, satis liquet. Si enim discesserit, aut gratiam non consequetur, aut consecuta destituetur.
188. **SI** quæ autem sunt, quæ cum gratia cohæreant, conferantq; ac plurimum quidem, ad tuendam iusticiam, non sint tamen ad eam rem necessaria: qui paruerint, multa laude dignierunt, & gradum sibi bonum acquirunt; qui non paruerint, absq; contemptu & amara reprehendi non merebuntur. Quapropter libertas Christiana, non a kepalia aut ataxia, aut

nescio qua parthesia, postremo anomia consistit, sed cum primis in immunitate à peccato, quæ habetur simul atq; gratia cordibus fidelium infunditur. Nam testimonio domini, *Qui facit peccatum, seruus est peccati*. Si ergo vos filius liberauerit (non dubium, quin à seruitute, de qua locutus fuerat) verè liberi eritis.

189. *DEINDE* in eo, vt nihil, non dico agas, sed inuitus facias; quare nec timore coactus tristis & moerens, sed sponte tua ac voluntate propria, ex amore, cum voluptate quadam & iucunditate coniuncta; quod intellexisse satis videtur, qui, *Da operam, inquit, vt nihil inuitus facias, id est, voluntatem & ingenium tuum rebus necessario obeundis accommodes, non autem iugum omne abijcias; Qui enim libenter imperia excipit, magnam seruitutis partem effugit, facere quod nolit. Et hæc quoq; libertas habetur ad gratia ingressum. Nam id postulare vt nemini omnino neq; parentibus neq; præceptoribus neq; Deo ipsi pareas, insani capitis esse videtur. Quod si vero deo parendum est per omnia, ergo & ijs quibus vult vt pareamus: Ergo in primis pastoribus animarum nostrarum: ergo & regibus ac principibus; ergo maioribus quibuscunq; ad quos cura nostri pertinet; legitur si parere seruire est, Christiani serui sunt; Quales autè serui, non obscure fert Apostolus: *Liberati inquitens à peccato, serui facti estis iusticia. Iusticia seruit qui legibus prælatorum Ecclesie se subijcit, qui parentum & præceptorum mandatis obsequitur.**

190. *PRÆTEREA* quod libera plurima sint nobis relicta, et tamen, quæ Dei est bonitas, non ita vt paris essent momenti assumpta vel omissa, sed sic, vt omissa nihil obessent, assumpta prodesse semper, ac quandoq; quidem non vulgariter.

191. *ET* interim tamen, quamuis necessaria tantum exigat, hominem perfectissimè informat Euangelium, siue quod ad animi motus, siue quod ad officia Christiana pertinet.

192. *VT* enim de his quæ precipue animum componunt loquendo, *D. Augustini* verbis vtamur, cum dixit dominus, *Qui audit verba mea hæc &c nempe quæ referuntur à S. Matth. Cap. 5. 6. et 7. satis significauit istum sermonem omnibus præceptis, quibus Christiana vita informatur, esse perfectum.*

183. *MOTVS* animi sunt à voluntate. Fac vt ea in se sit pura; qualis fuerit si mali nihil, nè clam quidem, apud se machinetur aut affectet, siq; quod bonum & honestum est appetendo, & conatu moliendo, scopum, quem decet, sibi præfigat: fac sit sincera cum proximo, neq; temerè quicquam de rebus ad ipsum pertinentibus pronuncians, neq; interim quæ dignitate plena sunt indignis committendo: fac habeat rationem veram seruandæ doctrinæ Euangelicæ, vt cognoscat, in implorato Dei auxilio, in studio, diligentia et conatu proprio, in cautione adhibenda, nè quis ab astutis hominibus seducatur, consistere: & quod primo loco dictum oportuit, fac habeat de tota re veram sententiam, saluum fore nemi-

nem

nem solo auditu verbi, sola confessione fidei, sola miraculorum operatione, sed necessario ad
iungendam mandatorum Dei obedientiam (quæ summa est totius illius concionis
constitutum beatitudinis finem & doctorum euangelicorum dignitatem commendatam)
fac ergo sic compositus sit animus; & nihil erit quod desiderare queas.

194. DE officijs vero, quid potuit vel rectius, vel absolutius constitnere, quam
beret & quæ vsui forent, ad gratiam necessario comparandam, vel ad eius legitimum
necessarium vsum: reliqua iudicio & charitati cuiusq; libera faceret? Sic enim in
Christiani hominis reperiri nihil potest quod carpatur: potest reperiri, quod vehementer
commendetur: Si nimirum propter virtutis amorem amplius quid, quam quod exigitur
ab ea, præstet.

195. AD gratiam comparandam, vsui sunt fides & Sacramenta.

196. AD vsum gratiæ faciunt quæcumq; opera charitatis; sed ea quidem quæ de
præscribuntur necessario virtus exigit, vt sine quibus salua esse non possit: Cætera
sparsim habentur in Euangelio, non item.

167. ET multa sane sunt eiusmodi, sed in tres omnino classes rediguntur: diuitiarum
abdicationem: Si vis perfectus esse &c. voluptatum aspernationem: Sum Eunucho
Qui potest etc. Matth. 19. Ambitionis suppeditationem, siue honorum contemptum: Sequi
re me, ibidem, Si quis vult venire, &c.

198. HIC verò geminus accidit error; Alter eorum, qui negant præcepti vim
vim ea habere posse. Alter eorum, qui contrariam viam ingressi nunquam non habere
tendunt: cum veritas media via incedens habeat, absolutè illa non esse obseruati
ria: accidere posse tamen, vt discrimen salutis incurratur, si prætermittantur.

199. NAM si de Dei gloria agatur, quam necesse sit obscurari, nisi aut tuis bonis celas,
aut alteram maxillam præbeas: quis dubitat ita te ad hæc facienda teneri, sicut ad gloriam
Dei tuendam?

200. VICISSIM, quis nescit neq; Christum neq; Apostolum perentienti alteram non
porrexisse maxillam?

201. HÆC ergo & similia ad præparationem inquit D Aug: non ad ostensionem
ris præcepta rectè intelliguntur, vt nemo non paratus esse debeat, vel maxillam alteram
porrigere, vel pallium cum tunica dimittere, vel odientibus benefacere, vel pro perseque
ribus orare, vel ab vxore abstinere & cæc: si necessitas postularit: Nam alias necessitate
nulla urgente, licebit hac ex parte quod libebit; felix interim, cui libuit, non modo quod
cui, verum etiam quod consultissimum esse duxerit.

Libri Sacrethei Iulii Paderbornensis. no. 99.

FINIS.